

ГРОШЫ НЕ ДЛЯ ПАРТМАНЕТА

Што за вітамін такі — віртуальны біткойн

Сёння, калі электроннымі грашыма ўжо нікога не здзівіш, а плацяжы праз інтэрнэт праводзіць кожны другі, усё часцей гучыць тэрмін «крыптовалюта». Што гэта такое? Пасправуем разбарацца.

Крыптовалюты — самая гучная інавацыя фінансавага свету за апошнія гады. Лічбавыя валюты, якія створаны і кіруюцца з дапамогай сучасных метадаў шыфравання (крыптаррафії), прасунуліся ад чиста акадэмічнага панянца да рэчаіснасці ў 2009 годзе са з'яўленнем флагмана крыптовалютнага свету валюты «біткойн» (bitcoin, ад спалучэння англійскіх слоў «bit» — мінімальная адзінка інфармацыі і «coin» — манета). Да кладней, канецпцыя валюты была апублікавана 31 кастрычніка 2008 года таемнічымі распрацоўшчыкамі, якія выкарыстоўвалі псеўданім Сатоши Накамота (прычым да гэтага часу невядома, гэта быў адзін праграміст ці група асоб), а ўжо ў студзені 2009 года з'явіўся праграмны код.

Як гэта зроблена

Біткойн (BTC) — гэта і лічбавая валюта, і адначасова сусветная плацежная сістэма, не прывязаная ні да якіх фізічных актываў. Біткойны ствараюцца з дапамогай майнінгу — расення нейкай складанай крыпгазадачы метадам поўнага перабору. Звычайны «хатні» камп'ютар з гэтym не справіца, таму майнеры крыптовалюты выкарыстоўваюць звышпрадаўчынную ПК або магутныя серверы. Кожная лічбавая манета ўяўляе сабой унікальны крыптаррафічны (матэматычны) код, які не можа выкарыстоўвацца двойчы.

Сёння кожныя 10 хвілін з'яўляецца прыкладна 25 біткойнаў, агульная колькасць якіх дасягнула, як чакаеца, 21 мільёна ў 2140 годзе. Адзначым, што праграма выпуску пабудавана такім чынам, пры якім 21 мільён адзінак — канчатковая, максімальная колькасць, гэта значыць, што немагчыма паскорыць эмісію, запусціць віртуальны «друкарскі станок» і зрабіць хоць на 1 біткойн больш. Зрэшты, спецыялісты сцвярджаюць, што нават такой параўнальні на невялікай колькасці манет цалкам дастаткова для паўсядзённых разлікаў, таму што 1 біткойн дзеліцца на 100 000 000 частак, якія называюцца «сатоши» — у гонар стваральніка сістэмы. Часам выкарыстоўваюцца панянцы «мілібіткойн» (mBTC, адна тысячна) і «мікробіткойн» (uBTC, адна мільённая).

Перавагі і недахопы

Біткойн — лічбавая валюта, якая выкарыстоўвае тэхналогію P2P, што ахоплівае ўсе функцыі, ад выпуску валюты і апрацоўкі транзакцый да верыфікацыі, якія выконваюцца калектывуна па сеіце і даступныя абсалютна любому інтэрнэт-карыстальніку.

Сістэма гарантуюе адсутнасць кантролю за сеткай (а гэта значыць, нельга замарозіць які-небудзь рахунак, заблакаваць або адмяніць плацеж) і выдатную абарону лічбавых грошай. На гэты момант прадукцыйнасць вылічальную магутнасць усіх суперкамп'ютараў у свеце больш як у 8 разоў! Прасцей кажучы, для таго каб узяць сістэму хоць бы пад частковы кантроль, неабходныя сапраўды велізарныя грошавыя і праграмныя рэсурсы.

Яшчэ адна асаблівасць сеткі «Біткойн» — прапрыстасць разлікаў. Тэарэтычна гісторыю любой аплаты можна прасачыць да моманту генерацыі манет. Ведаючы толькі адрас «Біткойн»,

можна ў любы час даведацца ўсе транзакцыі, прынятые гэтым адрасам або адпраўленыя з яго. Пры гэтым, зрэшты, сістэма «Біткойн» прадастаўляе ахвотным магчымасць ананімных разлікаў, для здзясення якіх не трэба і літар лацінскага алфавіту ў розных рэгістры.

Гэтыя характеристыкі істотна адрозніваюць біткойн ад фіятынных валют, намінальная цена якіх устаноўлена і гарантуюцца дзяржавай незалежна ад кошту матэрыялу, з якога гэтыя грошы выраблены (да фіятынных грошай адносіцца, напрыклад, большасць папяровых грошай у свеце, у тым ліку рублёў і доларавых банкноты). Эмісія фіятынных валют цэнтралізавана і падкантрольная нацыянальнім банкам; акрамя таго, грошовыя ўклады звычайна страхуюцца урадавым органам ад банкруцтва банка. Біткойн не мае тых механізмаў падтрымкі: яго цена цалкам залежыць ад таго, колькі інвестары гатовы заплаціць за яго ў канкрэтны момант часу. Таксама, калі ўзнікнуть праблемы з абменам, то трымальнікам біткойнаў няма куды зварнуцца па дапамогу.

Галоўная перавага «Біткойн» (дэцэнтрализация і ананімнасць транзакцый) выклікала павышаную цікавасць асоб, якія ажыццяўляюць незаконную дзеянінку, уключаючы гандаль наркотыкамі, кантрабанду і продаж зброі і г.д. Гэта, у сваю чаргу, прыцягнула ўвагу сілавых і іншых урадавых структур, уключаючы ФБР і Дэпартамент нацыянальнай бяспекі ЗША. Так, у сакавіку 2013 года Служба па барацьбе з фінансавымі злачынствамі кваліфікала выпуск абмен віртуальных валют як від камерцыйнай дзеяніасці па фінансавых паслугах, прыводзячы яго ў рамкі ўрадавага рэгулювання, а ўжо ў ма-

2013-га Дэпартамент нацыянальнай бяспекі замарозіў рахунак Mt. Gox — найбуйнейшай біржы «Біткойн» — у банку Wells Fargo, сцвярдждаючы, што ўладальнікі біржы парушылі закон па суспрацьдзейнні адмыванню грошай.

Альтэрнатыўныя валюты

Нягледзячы на згаданыя праблемы, поспех «Біткойн» і ўзрослая папулярнасць з моманту запуску прывялі да з'яўлення мноства кампаній-пастаўнікаў, якія распрацавалі некалькі тысяч (!) альтэрнатыўных крыптовалют. Вось толькі некалькі найболей распашуджаных:

— лайткойн — заснаваная ў каstryчніку 2011 года ў якасці «манеты, якая была бы се-рабром, калі біткойн лічыць золатам», як заявіў яе заснавальнік Чарльз Лі. У адрозненне ад магутных камп'ютараў, якія патрабуюцца для работы з біткойнамі, «лайткойны» могуць апрацоўвацца звычайным настольным ПК. Максімальны ліміт лайткойнаў складае 84 мільёны, у чатыры разы перавышаючы ліміт біткойнаў, а час апрацоўкі транзакцый роўні прыблізна 2,5 хвіліны, што ў чатыры разы менш, чым у «Біткойн»;

— рыплі — валюта, якая была выпушчана кампаніяй OpenCoin, заснаванай прадпрымальнікам Крысам Ларсенам у 2012 годзе. Падобна «Біткойн», «Рыплі» з'яўляецца адначасова і валютай, і сістэмай аплаты. Кампанент валюты XRP мае матэматычную аснову, падобна біткойну, а механизм аплаты дазваляе перасоўванне фондаў у любой валюце іншаму карыстальніку па сетцы «Рыплі» за долі секунды;

— «МінтЧып» — у адрозненне ад большасці крыптовалют, створаны фактычна ўрадавай установай, а менавіта Карапеўскім канадскім манетным дваром. «МінтЧып» — гэта смарт-картка, якая захоўвае электронную каштоўнасць і можа надзеіцца на перадаць ад аднаго трывалініка іншаму. Падобна «Біткойн», «МінтЧып» не мае патрабы ў асабістай ідэнтыфікацыі. Аднак, у адрозненне ад «Біткойн», яна падтрымана фізічнай валютай — канадскім доларам.

Перспективы

Трымальнікі лічбавых грошай ва ўсім свеце задаюцца пытаннем: ці змогуць гэтае і іншыя крыптовалюты ў канчатковым рахунку выцесніць звычайныя гроши і стаць такім ж распашуджаным, як долар ці ёўра? Ці крыптовалюты — толькі мода лічбавай эпохі, якая рана ці позна пройдзе?

У 2015 годзе Еўрапейскі суд вызваліў Bitcoin ад падаткаабкладання, чым фактычна прызнаў яго паўнавартаснай грашовай адзінкай. Аднак прадказваць крыптовалютам светлы шлях «на прастору, на шырокую прастору» рана. Як адзначаюць эксперыты, пакуль лічбавая валюта «аб'ектыўна не рэгулююцца ні ў адной краіне свету». Большасць дзяржай падзяліліся на два лагеры: тыя, хто прызнае іх права на існаванне і распрацоўвае нарматыўна-заканадаўчую базу, і тыя, хто імкнэцца забараніць або аблежаваць карыстанне імі. У спіс першых уваходзяць, напрыклад, ЗША, Паўднёвая Карэя, Канада, Ізраіль, Францыя, Германія, у лагеры праціўнікаў крыптовалют — Расія і некаторыя краіны СНД. (Міністэрства фінансаў Расіі, у прыватнасці, падрыхтавала законапракт аб забароне выпуску і абароту крыптовалют у краіне, парушальнікам якога будзе працугледжаны штрафы да 5 мільёнаў рублёў і турэмныя тэрміны да 7 гадоў). Беларусь жа пакуль не прадпрымала якіх-небудзь дзеянняў па рэгулюванні крыптарэчнага.

Некаторыя з аблежаванняў, з якімі сутыкаюцца сёння крыптовалюты, — гэта боязь, што лічбавыя гроши могуць быць зшычаныя камп'ютарным збоем або што віртуальнае сковішча можа быць выкрыта хакерскай атакай. Магчыма, гэтыя праблемы будуть пераадолены з часам дзякуючы тэхнолагічнаму прагрэсу.

Крыптовалюце, якая прэтэндуе стаць часткай пануючай фінансавай сістэмы, прыйдзеца адпаведаць ці не проіглегым крытэрыям. Яна павінна быць матэматычна складанай (каб пазбегнуць махістрства і хакерскіх нападаў), але пры гэтым лёгкай для разумення спажыўцоў; дэцэнтралізаціі, але з адэкватнай абаронай спажыўцоў; захаваць карыстальніцкую ананімнасць, не з'яўляючыся сродкам для ўхілення ад падтрымкі, аднак, у адрозненне ад «Біткойн», яна падтрымана фізічнай валютай — канадскім доларам.

Біткойн — не ашчадбанк

Калі вы разглядаеце ўкладанне ў крыптовалюты, то расцэнівайце гэтыя «інвестыцыі» саўпадыў гэтак жа, як вы разглядзелі б любое іншае высокаспекулятыўнае прадпрыемства. Іншымі словамі, прызнайце, што вы рызыкуеце стаць вялікую частку сваіх інвестыцый, калі не ўсё. Як гаварылася раней, крыптовалюты не маюць ніякай унутранай каштоўнасці, акрамя той, якую пакупнік гатовы заплаціць за іх у канкрэтны момант часу. Гэта робіць іх вельмі ўспрымальными да велізарных цнавых ваганняў, што, у сваю чаргу, павялічвае рызыкі страт для інвестара. Біткойн, напрыклад, 11 красавіка 2013 года ўпала прыблізна ад \$260 да \$130 на працягу шасці гадзін. Калі вы не гатовыя да такай зменлівасці, то такі від інвестыцыі вам не падыходзіць.

Іван КУПАРВАС. hvir@zviazda.by

Извещение об открытом аукционе по продаже 2-х земельных участков в частную собственность гражданам для строительства и обслуживания одноквартирных жилых домов. Организатор аукциона – Жемчуженский сельский исполнительный комитет Барановичского района Брестской области

№ п/п	Месторасположение земельного участка, адрес, кадастровый номер участка	Характеристика инженерных коммуникаций	Площадь земельного участка, га	Назначение участка	Начальная цена объекта, руб.	Сумма задатка, руб.	Расходы по формированию и регистрации земельного участка и проведению аукциона, руб.
1	Республика Беларусь, Брестская область, Барановичский район, Жемчуженский с/с, аг. Жемчужный, ул. Изумрудная, 8, кадастровый номер 120481503601000522	Участок свободен от застройки. Рядом водопровод, газопровод, линия электропередач, 300 м от озера	0,1667 га	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	49632954	4963295	12757499 + расходы на размещение информации в СМИ
2	Республика Беларусь, Брестская область, Барановичский район, Жемчуженский с/с, аг. Жемчужный, ул. Изумрудная, 10, кадастровый номер 120481503601000521	Участок свободен от застройки. Рядом водопровод, газопровод, линия электропередач, 300 м от озера	0,1643 га	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	48918247	4891824	12608684 + расходы на размещение информации в СМИ

1. Аукцион состоится 20 мая 2016 года в 15.00 в здании Барановичского райисполкома по адресу: Республика Беларусь, Брестская область, г. Барановичи, ул. Советская, 79.

2. Условия аукциона:

- наличие не менее двух участников.

3. Продажа земельных участков производится гражданам Республики Беларусь, постоянно проживающим на территории Республики Беларусь или приравненным к постоянно проживающим, в соответствии с законодательством.

4. Шаг аукциона на начальной цене земельного участка – 10%.

5. Для участия в аукционе необходимо в сроки, указанные в извещении, предоставить в комиссию по проведению аукциона заявление, к заявлению прилагаются:

- копию документа, удостоверяющего личность, (паспорт) покупателя или его доверенного лица;

- доверенность, удостоверенную нотариально, если в аукционе участвует представитель физического лица.

При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность